

Svalbard-reklame over eteren

Fra et lite hus på Sjøskrenten, godt gjemt bak avfallsanlegget, sprer radioamatører reklame for Svalbard til alle verdenshjørner.

» Karine Nigar Aarskog

■ – Alfa Bravo, go ahead. Great signal, thank you. Yankee 7, Yankee 7, go ahead, great to work with you this morning.

Indiske Sarla Sharma, på radiospråket kjent som VU2SWS, sitter i et lite rom foran en stor radio med høretelefoner på hodet. I det som for andre ville oppfattes som et salig stemmesurr, sorterer hun ut kallesignalene til radioamatører fra hele verden og noterer dem ned i en loggbok.

– Europa, vær stille, jeg kjører Japan nå. Vi skal være her i fem dager, beroliger Sharma når litt for mange slåss om å få komme gjennom.

– Nå har vi det vi kaller «pile up». Alle vil snakke med Svalbard, forklarer Unni Gran, som er med i organisasjonskomiteen «SYLRA meeting Norway 2009».

Sjeldne damer

SYLRA står for Scandinavian Young Ladies Radio Amateurs, men organisasjonen er også åpen for kvinnelige radioamatører utenfor Skandinavia. Annet hvert år samles radioamatører til internasjonalt møte, i tillegg til at SYLRA har sitt eget møte

hvert andre år, som i forrige uke ble holdt på Kolbotn. Denne uka har 19 av medlemmene fra til sammen åtte land reist videre til Svalbard for å sende radiosignaler fra nord. Rapporten om lesbarhet, tone og styrke på signalene utveksles, hvor i verden man sender fra og hvem man snakker med.

– Akkurat nå er det nok mange som er inne på internett for å se hva og hvor Svalbard er, sier Gran.

At alle deltakerne i tillegg er kvinner gjør ekspedisjonen enda mer uvanlig og eksotisk.

Sjeldent signal

Under svalbardbesøket holder SYLRA til i klubbstasjonen til Svalbardgruppen, som er medlem av Norsk radio og relélige. Stasjonen har kallesignalet JW5E og ligger i et lite hus bak avfallsanlegget på Sjøskrenten. En høy antenne er det eneste som vitner om aktiviteten som foregår innenfor døra.

– We are operating from Longyearbyen, this is a special call, sier Sharma til de mange lyttende ute i verden, før hun forteller mer om SYLRA, med kallesignal JW1SYL.

Samtidig fortsetter hun å notere ned alle kallesignalene som kommer inn. Noen lengre samtaler er det ikke tid til.

– Alle vil ha sin sjans til å få JW1SYL, som er et sjeldent signal. Det blir lenge til neste gang det blir brukt, så det er ikke noe koseprat mens vi er her,

» SYLRA

- Ble stiftet i 2003 og er en skandinavisk amatørradioorganisasjon for kvinner, bestående av medlemmer fra Norden.
- I tillegg er organisasjonen åpen for kvinnelige radioamatører fra hele verden.
- Organisasjonen har 113 medlemmer fra 23 land.
- På radiospråket er Young Lady (YL) betegnelsen for kvinnelige medlemmer, mens menn omtales som Old Men (OM).
- Inger Bjerrang er SYLRAs eneste medlem på Svalbard. Hun er gift med Matthias Bjerrang, som også er en ivrig radioamatør.
- Les mer om organisasjonen på syla.is.

forklarer Gran.

Er forholdene gode kan de sende og motta signaler døgnet rundt. Målet er å slå rekorden til YL-ekspedisjonen som gikk til Falklandsøyene i januar i år, der ti Young Ladies kjørte 25.000 samtaler.

– Forholdene er avhengige av nordlyset. I dag er de gode, for det strømmer inn signaler. Vi ber om at det fortsetter slik, sier Gran.

– Hvordan klarer dere å skille ut ulike kallesignaler i alt det som høres ut som støy?

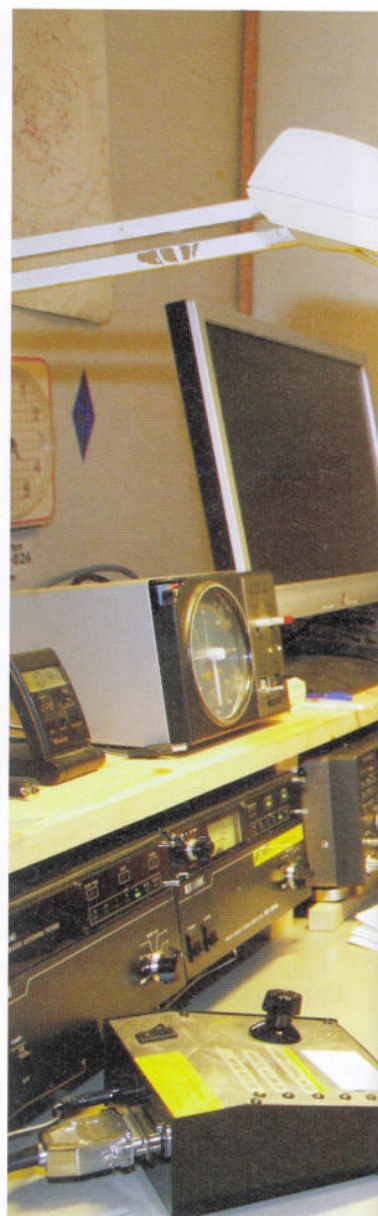
– Det handler om trening. Et trent øre hører og oppfatter signalene, svarer Gran.

Fra Kvitøya

Gran har lang erfaring som radioamatør. Hun fikk sin lisens i 1990 og har sendt fra en rekke steder, der ingen skulle tro det var mulig. Som fra toppen av det 5.895 meter høye fjellet Kilimanjaro i Tanzania. I 1997 seilte hun rundt på Svalbard og sendte fra ulike steder, blant annet fra Kvitøya.

– Det var så kaldt at kulepenen frøs, og vi måtte gå over til blyant, smiler Gran, som legger til at det ikke er uvanlig å sende fra felten.

– Det hender vi tar med oss stasjoner og antenner og setter opp i marka. Vi har også hjulpet speidere som vil prøve seg på

kortbølge. Og man kan sende fra sykkel og motorsykkel og båt, forteller Gran.

Ifølge henne vil radioamatørene alltid klare å sende signaler, selv under svært vanskelige forhold. Et eksempel er da mye av sambandet kollapset i forbindelse med tsunamien utenfor Thailand i 2004. Da rigget radioamatører opp aggregat og antenner og sendte døgnet rundt i flere dager for å fortelle omverdenen hva som foregikk.

God i morse

Men stort sett gjør radioamatørene dette fordi de synes det er gøy. For svalbardbesøket har Gran laget et tidsskjema, der hun har skrevet opp deltakerne på hvert sitt totimers skift.

– Jeg har satt opp deltakerne i forhold til de ulike tidssonene, så alle har mulighet til å få kontakt med sitt eget hjemland, forklarer

QSL-KORT: Svalbard har bokstavene JW i sitt kallesignal. Dette QSL-kortet er limt inn i gjesteboka til Svalbardgruppen.

ENTUSIASTER: Unni LA6RHA Gran (t.v.), Sarla VU2SWS Sharma, Eine SM1UQW Mattila og Ingrid LA8FOA Kleveland.

BEGGE FOTO: KARINE NIGAR AARSKOG

Gran, som selv satt oppe til klokken 03 den første natta.

– Hva er det som er så gøy med dette?

– Man må ha en følelse for radio, som blir en del av deg selv, en slags kjærlighet, forklarer Gran.

Men kjærlighet er ikke nok. Man må også kunne mye om det tekniske, hvordan en radio er bygget opp. Gran er også god i morse.

– Da jeg tok min lisens måtte man kunne morse, og jeg trente to timer hver morgen og kveld. Det var så ille at når vekkerklokka ringte, hørte jeg pippingen som bokstaver, ler hun.

Ingrid Kleveland tok sin lisens i 2005, da morse ikke lenger var obligatorisk. Hun mener det beste med hobbyen er å få kontakt med hele verden.

– Vi kan snakke til hele verden. Bølgen går, og plutselig er man i

Europa, plutselig i Sør-Amerika. Det er moro å få kontakter, som også kan være nyttig hvis man skal reise noe sted, sier Kleveland.

Gran forteller at hun blant annet har fått være med på luksusbåtutturen i Dubai og fått kontakt med en pilot i Alaska gjennom radiohobbyen.

– Noenganger blir man veldig godt kjent og får venner som man besøker, sier Gran.

– Så det er ikke alltid så travelt som her?

– Nei, man kan holde lengre samtaler. Men det er forbudt å snakke om religion og politikk, svarer Gran.

Hun anslår at det på verdensbasis finnes flere hundre tusen radioamatører, med veldig ulik bakgrunn. Blant de som har dette som hobby finner man kongelige, som kong Juan Carlos av Spania. Avdøde kong Hussein av Jordan

var også en ivrig radioamatør, sammen med sin dronning Noor, det samme er kona til Elvis Presley, Priscilla Presley.

Svalbardambassadører

Sist gang noen kvinnelige radioamatører var samlet på Svalbard for å «kjøre radio» var i 1998. Da var 51 kvinner fra 14 ulike land samlet i Longyearbyen. Gran mener radioamatørdamene sprer god svalbardreklame med sine besøk.

– Vi er ambassadører for Svalbard og får kontakt med folk som kanskje aldri har hørt om øygruppa, men som nå blir interessert. Dette er kjempe-reklame, sier hun.

Når svalbardbesøket er over, begynner den virkelige jobben for SYLRA-damene.

– Vi lager såkalte QSL-kort, som vi sender til alle vi har snakket med for å bekrefte kontakten

på radio, sier Gran.

Kortene ser ut som vanlige postkort, som radioamatørene selv lager med bilder fra stedene de har sendt fra. I tillegg skriver de ned alle tekniske detaljer om radioen det er sendt fra, frekvens, antenne, tidspunkt og sted, og en rapport om hvordan lydsignalene var.

– Jeg tror Sarla trenger litt vann, hun har snakket i to timer, bryter finske Eine Mattila inn.

Hun åpner en boks Ramlösa og går inn til VU2SWS, som nå har fått kontakt med en dansk kvinne som sender fra bilen på vei gjennom Sverige.

– Det er Inger! Hun var på møtet på Kolbotn, stråler Ingrid Kleveland.

Sekundet etter bryter et nytt kallesignal inn, og Sharma fortsetter å notere. Skal man få flere enn 25.000 er det bare å henge i.